

Sadovi preudarnega, odgovornega in trdega dela

Običajno obravnavamo problematiko in rezultate gospodarjenja ter sklepamo o delitvi čistega dohodka po samoupravnih delovnih skupinah. Na skupnih zborih delavcev pa enkrat letno namenimo več časa za temeljitejšo obravnavo celotne problematike poslovanja in nalog za doseg načrtovanih ciljev.

To smo storili tudi sedaj, ob obravnavi trimesečnega poslovanja, ko imamo še v svežem spominu temeljiteje analizirane lanskoletne rezultate, pred seboj pa že prve učinke letošnjega leta. Te smo primerjali z načrtovanimi.

(Nadaljevanje na 3. strani)

Pred praznikom dela, 29. aprila so podelili zlate znake Zveze sindikatov Slovenije osnovnim organizacijam sindikata petih delovnih organizacij in tridesetim posameznikom. Med nagrajenimi osnovnimi organizacijami so tudi naše. Predsednik sindikalne konference Ivan Markelc se je udeležil svečane podelitve v mali dvorani skupščine SR Slovenije v Ljubljani, kjer je od predsednika ZS Slovenije Mihe Ravnika prevzel priznanje.

Popoldanski zbor delavcev pred vhodom v proizvodno zgradbo (Foto: B. B.)

V tej številki

● Sodelavec Andrej Krhlikar je bil delegat na 10. kongresu ZKS, kjer je sodeloval v komisiji za naloge zveze komunistov v materialnem, znanstvenem, tehnološkem in kulturnem razvoju. Na kratko nam je napisal nekaj utrinkov s tega zbora, kot jih je sam doživljal.

● Stane Črne, v zadnjem nadaljevanju o požarnovarstvenem načrtu. — o pomenu preventivne požarne varnosti.

● Po razpravah na sestankih SDS o naših medsebojnih odnosih in alkoholizmu je ostalo odprtih še dosti vprašanj. Mar smo premalo pozorni do človeka? Razmišljanje o tem je pripravila Martina Kralj.

● RAZPIS KREDITOV ZA INDIVIDUALNE GRADNJE, ADAPTACIJE IN NAKUPE STANOVANJ.

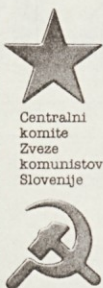
● Ob koncu usposabljanja druge skupine novih delavcev so ti ocenili svoje delo in delo mentorjev ter predavateljev. Spregovoril pa je tudi glavni usklajevalec praktičnega dela Adolf Pajtler.

Preberite tudi drugo!

Utrinki s kongresa

10. KONGRES ZKS

Centralni
komite
Zveze
komunistov
Slovenije

Kaj, razen osebnih vtisov, lahko povem o 10. kongresu Zveze komunistov Slovenije. Namreč, veliko je bilo že napisanega in povedanega v časopisih, televiziji, radiu.

Sam sem sodeloval v komisiji za naloge Zveze komunistov v materialnem, znanstvenem, tehnološkem in kulturnem razvoju. Tu je bilo prijavljeno tudi največ razpravljalcev (preko 180) tako, da je delo prvi in drugi dan potekalo do 22. ure zvečer. Velika večina razprav se je osredotočila na gospodarske težave. Jasno je bila izražena zahteva, da je treba čimprej poiskati najboljše rešitve iz krize. Da bomo to dosegli bo treba predvsem naravnati ekonomske kriterije tako, da bodo spodbujali boljše gospodarjenje,

izvoz; ne pa ščititi povprečne in slabe. Ustvariti bo treba vse pogoje za delovanje ekonomskih zakonitosti. Pred nami je tudi prehod iz ekstenzivnega v intenzivno gospodarstvo, zato je tudi vsak, ki je o tem razpravljal, poudaril veliko vlogo znanja ter seveda kadrov. Znanje je ključna točka našega nadaljnjega razvoja.

Veliko razpravljalcev je govorilo tudi o položaju družbenih dejavnosti. Te dejavnosti je treba enakopravno vključiti v proces stabilizacije gospodarstva in družbe.

Ne nazadnje je bila izjemna skrb posvečena tudi varstvu narave oz. okolja. Izpostavljeni so bili nekateri pereči ekološki problemi (Velenje, Trbovlje itd.). Varstvo okolja bo pri nadaljnjem razvoju postalo eno izmed temeljnih postavk.

V razpravah ni manjkalo kritičnih ocen pa tudi grenkobe. Očitno je, da smo vsi skupaj že naveličani visokodonečih besed, ki jim ne sledijo odgovarjajoči ukrepi.

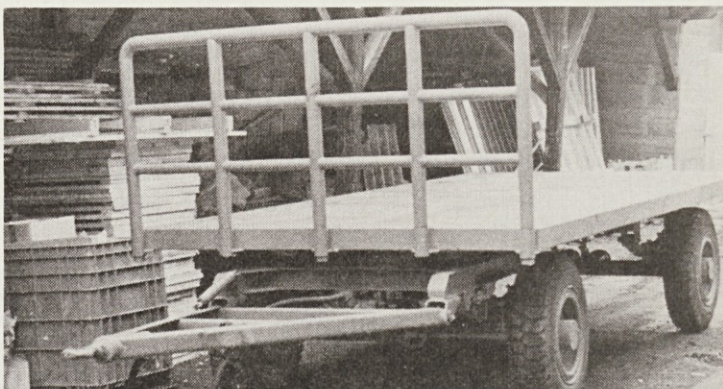
Toda kljub temu vdanosti v usodo ni bilo čutiti. Zaznati je bilo zmeren optimizem in zaupanje v lastne sile. Uresničevanje kongresnih dokumentov pa bo seveda od članstva in vodstva zveze komunistov Slovenije zahtevalo izredno veliko dela.

V kratkem pričanja z delom 13. kongres Zveze komunistov Jugoslavije. Upajmo, da bodo sklepi slovenskega kongresa tudi v teh dokumentih našli svoje mesto.

Andrej Krhlikar

Novi stroj za čiščenje cevk znamke Cason. Prednosti: z njim čistimo cevke vseh formatov debeline, navita preja ni omenjena; čistimo lahko vse vrste materialov, bombaž, sintetiko ipd. Zmogljivost je 28 cevk na minuto.

Nova traktorska prikolica za prevoz bal. Naenkrat je prostora za 18–24 bal, kar je 4–5 ton. Prej smo bale vozili tudi na daljše razdalje kar z viličarji.

Trinajst kongresov jugoslovanskih komunistov IX Enotnejša in mobilnejša ZKJ

Deseti kongres ZKJ je bil od 27. do 30. maja 1974 v Beogradu. Navzočih je bilo 1.666 delegatov, ki so predstavljali 1.076.711 članov ZKJ. Najvišjemu zboru jugoslovanskih komunistov so prisostvovali tudi delegacije 96 komunističnih in delavskih partij in naprednih gibanj iz vseh celin. Referat je podal predsednik ZKJ tovariš Josip Broz Tito — »Boj za nadaljnji razvoj socialističnega samoupravljanja v naši državi in vloga ZKJ«.

Ta kongres je bil, še ena zmagavna revolucionarnih sil v Jugoslaviji. Zveza komunistov je s sklepi 21. zasedanja predsedstva CK ZKJ in z aktivnostjo, ki je temu sledila, dosegla pomembno zmago nad nacionalizmom in libera-

lizmom, ki sta se razširila v samih partijskih vrstah. V oceni stanja, katerega je Zveza komunistov uspešno prebrodila, je tovariš Tito na kongresu dejal:

»ZKJ je pravočasno spoznala in povedla boj proti silam, ki so več ali manj odprto nastopale proti razvoju socialističnih samoupravnih odnosov. Toda, dalj časa v tem niso bile enotne. Ti pojavi in sile so sicer imele oporo, in ne redko dobivale podporo pri stališčih in ponašanju enega dela najvišjih vodstev v ZKJ. Toje privedlo tudi do pojave frakcionastva, slabilo idejno in akcijsko sposobnost ZKJ ter odgovarjalo vse večjem prodoru protivarskopravnim tendencam in pojavom. Kljub temu, je Zveza komunistov izšla na svoj de-

seti kongres z ogromnimi rezultati, idejno politično enotna in mobilna.«

Vsekakor, najpomembnejši dogodek med dvema kongresoma je bil sprejetje nove ustave, ki jasno določa pot nadaljnjega razvoja socialističnega samoupravljanja. Z novo ustavo so bile narejene radikalne spremembe v političnem sistemu, toda največjo spremembo predstavlja uvajanje delegatskega sistema na vsa področja družbenega življenja. »To je nova oblika neposrednega delovanja delavskega razreda pri upravljanju družbenih zadev — nova oblika političnega sistema delavskega razreda.«

Deseti kongres je sprejel 18 resolucij — za vsako področje družbenega življenja po eno. Vendar, glavna pozornost delegatov je bila posvečena bodoči ekonomski politiki in nekaterim aktualnim gospodarskim in družbenim problemom.

»Ena osnovnih nalog v prihodnjem obdobju je hitrejšo vnašanje proizvodnje in produktivnosti dela. Hitrejši gospodarski razvoj in večja stabilnost gospodarskih tokov bosta v veliki me-

ri odvisna tudi od tega s koliko uspeha bomo odpravljali znatne neusklajenosti v gospodarski strukturi. V prvi vrsti je potrebno hitreje večati proizvodnjo hrane, surovin, še posebej osnovnih kovin, hitreje razvijati energetiko in promet.«

Glede na izkušnje iz bližnje preteklosti, je deseti kongres vztrajal na idejno-politični enotnosti ZKJ in pri doslednem spoštovanju principov demokratičnega centralizma.

»Samostojnost Zveze komunistov republik in pokrajin pri vodenju politike v okvirju njihovih nalog ter na osnovi idejnopolične in akcijske smeri ZKJ pomeni njihovo večjo odgovornost za samoupravni socialistični razvoj svoje republike in pokrajine ter enako odgovornost za razvoj jugoslovanske samoupravne socialistične skupnosti.«

Upoštevali želje milijonskega članstva ZKJ in vseh delovnih ljudi in občanov, je deseti kongres izvolil Josipa Broza Tita za predsednika ZKJ brez omejitve trajanja mandata. (SE NADALJUJE)

D. Majstorović

Obravnava rezultatov trimesečja

Svetovni tokovi in situacija v državi

Vpliv zapletene svetovne situacije se posredno odraža tudi na jugoslovanske razmere. Razviti zahodni svet (Sev. Amerika, Evropa, Japonska) se še nadalje pospešeno gospodarsko razvija, socialistične države se borijo z velikimi gospodarskimi težavami, tretji del sveta, nevrščne države Azije, Afrike in Južne Amerike pa preživljajo težko gospodarsko krizo. Posebna krizna žarišča povzročajo tudi vojna v Iraku in Iranu, negotovo stanje v Libanonu, odnosi ZDA in Libije in do nekaterih drugih dežel.

Prepad med razvitimi in nerazvitimi se povečuje. Zahod se gospodarsko stabilizira. Z uvajanjem robotizacije, računalništva in elektronskega vodenja procesov doživlja novo industrijsko tehnološko revolucijo. Povečuje proizvodnjo in produktivnost, inflacija je kminimalna, standard nenehno narašča. Veča pa se tudi število nezaposlenih v teh deželah. Nerazvite države so v vse težjem položaju. Pretresajo jih notranje vojne, padec cen surovin in nafte, bremeni pa jih tudi visoka zadolženost.

Tudi stanje v Jugoslaviji se v zadnjih štirih letih prizadevanj za gospodarsko stabilizacijo, ni veliko spremenilo. Visoki dolgovi do tujine se ne zmanjšujejo, ne dosegamo načrtovanega izvoza, rast industrijske proizvodnje je počasna, nazadujemo v produktivnosti dela. V gospodarstvu so prisotne velike izgube. Inflacija divja z nezmanjšano močjo 80 do 100 odstotkov letno, na ravni države se povečuje brezposelnost. Nerentabilne investicije so dodatno breme, na drugi strani pa se povečuje razkorak v tehnološkem razvoju za razvitim svetom. Kljub sistemu socialističnega samoupravljanja je občutna vedno večja birokratizacija gospodarskega sistema. Nov devizni sistem še ni zaživel in ni prinesel dodatnih spodbud gospodarstvu, marsikateri utečene tokove oskrbe proizvodnje in izvoza je celo zavrl. Gospodarstvo je močno odvisno od dragih bančnih posojil, saj zanje plačuje celo 80 odstotne obresti. Tudi znotraj Jugoslavije je veliko različnih teženj, predvsem k popolni uravnolovki osebnih dohodkov, neglede na ustvarjeni dohodek in delovne rezultate. Dejstvo je, da realni standard v Jugoslaviji pada, saj vsa dosežanja prizadevanja niso rodila sadov, zato ostajamo ena izmed evropskih držav z največjimi problemi. Pričakovanja so usmerjena v poteze nove vlade, ki se bo morala spopasti s težkimi problemi preteklosti in sedanjosti in izvajati korenite spremembe za preobrat k hitrejšemu napredku gospodarstva in države v celoti.

Problematika poslovanja in učinki v delovni organizaciji

Vpliv takšnih svetovnih razmer in predvsem položaja v državi se odraža tudi na poslovanje naše tovarne, saj je tako pri oskrbi surovin kot pri prodaji izdelkov, in posebno pri izvozu, povezana praktično z vsemi tremi, gospodarsko in politično tako različno razvitimi in usmerjenimi deli sveta.

Kljub številnim problemom in objektivnim težavam smo v letu 1985 dosegli v Predilnici Litija zadovoljive rezultate, tako v pogledu proizvodnje, rasti produktivnosti in izvoza. Ti rezultati nas uvrščajo v zgornjo tretjino naše podskupine v tekstilni industriji Slovenije. Uspeli smo tudi zagotoviti sredstva za plačilo investicijskih del in opreme; finančni učinki so zagotovili tudi solidno osnovo za poslovanje v letošnjem letu. Prav tako so na podlagi rezultatov rasti tudi osebni dohodki.

Ker smo v lanskem letu predvidevali, da bo novi devizni sistem na začetku povzročal težave pri oskrbi surovin, smo na zalogo nabavili večje količine bombaža in sintetike, s katerimi smo zagotovili nemoteno proizvodnjo v letošnjem prvem polletju. Predvidevanja so se uresničila, saj v prvih štirih mesecih nismo mogli uvoziti še nobenih surovin, niti rezervnih delov. Seveda so te zaloge surovin vplivale na težak likvidnostni položaj v tem obdobju, posebno, ker smo morali plačevati še dela in opremo za izvajanje investicijskega programa. Vse to bo imelo posledice na višino obresti. Zato so številni ukrepi poslovne politike namenjeni postopni izboljšavi likvidnosti, kar lahko bistveno vpliva na poslovni rezultat.

»Dosežki — proizvodni in poslovni — so odraz enotne volje večine kolektiva za doseganje nadplanskih učinkov, ne smemo pa spregledati tudi pomembnosti delovanja vseh služb in odgovornih delavcev, na katerih je ležal velik del odgovornosti,« je na zborih delavcev poudaril glavni direktor Jože Mirtič.

V prvem trimesečju letošnjega leta so proizvodni dosežki zadovoljivi. V proizvodnji enojne preje so na lanskeletni ravni in nad načrtovanim obsegom, v previti preji za 19 % nad lanskeletnim trimesečjem, v sukani in efektivni preji pa pod lanskeletnimi in načrtovanimi učinki. Produktivnost je na lanskeletni ravni, bistvenih premikov pa brez novih investicijskih posegov tudi ne moremo pričakovati.

Začasno ugotovljeni poslovni rezultat prvega trimesečja je razmeroma dober, če upoštevamo, da so obveznosti iz dohodka podivjale nad vsemi pričakovanji, kar za 219 %, kar pomeni, da družba ni nič kaj prizanesljiva s svojo gospodarsko osnovo. Osebnih dohodkov so sledili rasti dohodka, proizvodnje in izvoza.

Kako naprej

Zavedajoč se težkega gospodarskega položaja v državi in še posebej v tekstilni industriji, je glavni direktor Jože Mirtič na zborih delavcev posebej poudaril pomembnost vodenja takšne poslovne politike, ki bo dajala maksimalne finančne rezultate

in omogočala stabilnost delovne organizacije ter zadovoljstvo delavcev.

Zato moramo:

V proizvodnji:

- doseči optimalno proizvodnjo;
- zmanjšati zastoje;
- povečati produktivnost;
- izboljšati kvaliteto preje in preprečiti vsakršna pomešanja;
- pravočasno in kvalitetno vzdrževati strojne in klimatske naprave;
- zmanjšati stroške in odpadke;
- povečati proizvodnjo rentabilnejših prej.

V komerciali:

- skrbeti za pravočasno in najugodnejšo nabavo ustreznih surovin, tudi na podlagi najugodnejših blagovnih kreditov;
- zagotoviti potreben obseg izvoza preje in zagotavljanje plačil za izvoženo prejo;

- obvladovati devizni sistem;
- obvladovati cenovno politiko.

V finančnem sektorju:

- tekoče spremljati vse elemente stroškov;
- skrbeti za likvidnost;
- za zmanjševanje negativnih obresti;
- razširiti avtomatsko obdelavo podatkov.

Pri vzdrževanju:

- pospešiti in točno terminirati montažo novih strojev in jih čimprej vključiti v obratovanje.

V kadrovsko splošnem sektorju:

- spodbuditi aktivnosti samoupravnih organov za doseg načrtovanih ciljev;
- izpopolniti sistem informiranja delavcev;
- intenzivirati je potrebno izobraževanje delavcev za obvladovanje nove tehnologije.

M. K.

Iz požarnovarstvenega načrta Preventivna požarna varnost in njen pomen

Namen preventivnega požarnega varstva je v čim večji meri odpravljati vzroke, ki lahko privedejo do nastanka požarov za zanetek požara, poleg tega pa tudi ob nastanku zanetka požara zagotavljati čim hitrejšo odkrivanje le-tega.

Za uspešno izvajanje preventivnega požarnega varstva je nadvse pomembno, da vsak na svojem področju dela poskrbi za izvajanje ukrepov, to pa se mora stalno nadzorovati in dopoljevati. Pri ugotavljenih pomankljivostih ustrezno ukrepamo. Strokovnost, delitev dela in opredeljena odgovornost ima tudi na tem področju velik pomen. Šele to nam omogoča kompleksno zajemanje celotnega področja protipožarnega varstva.

Zaradi lažje obravnave razdelimo preventivno dejavnost na več področij. Opišimo nekatere:

Projektiranje zgradb in delovnih prostorov

Ima zelo velik pomen, saj osnovna zamisel v marsičem določa preventivno in operativno požarno varnost ter kvaliteto letih.

- Tu moramo upoštevati:
- dostope do objektov (z vseh strani),
 - utrjenost tal,
 - razdalje med objekti,
 - razporeditev prostorov, vhodov, izhodov, stopnišč, itd.,
 - uporabljeni gradbeni materiali in druga oprema, itn.

Razporeditev delovnih priprav in naprav, instalacij v objektih

To področje ima prav tako velik pomen za operativno in preventivno požarno varnost. Z

uporabo ustreznih tehnik ugotovimo najbolj racionalno razporeditev delovnih priprav in naprav, količinske pretoke materiala, skladiščna mesta in vrste materialov, ki jih bomo uporabljali. Na podlagi teh analiz ugotavljamo:

- potrebno širino transportnih poti in njihov potek;
- potrebno velikost skladišč mest;
- lego »kritičnih« strojev z vidika požarne varnosti;
- razporeditev gasilnih sredstev in gasilnih naprav itn.

Pri tem moramo upoštevati gostoto zasedenosti delovnih površin. Prevelika nam onemogoča kvalitetno posredovanje npr. ob požaru, pri manipuliranju z materialom itn., premajhna pa povzroča neracionalnosti v notranjem transportu in daje možnost za nabiranje najrazličnejše navlake na prostih površinah.

Pri instalacijah (elektrika, plin, toplovod, voda, in drugo) moramo vso skrb nameniti mestom, kjer je možna izključitev ali vključitev, prehodom teh napeljav med delovnimi prostori. Upoštevati moramo tudi, da je napeljava čim manj izpostavljena na možnim poškodbam med potekom delovnega procesa, ob požaru ali drugih naravnih nesrečah.

Vzdrževanje in čiščenje strojev

Vsak stroj je izdelan z namenom, da kvalitetno opravlja eno (Nadaljevanje na 4. strani)

Odlomki iz almanaha 100 let Predilnice Litija, ki izide avgusta

Povojna vlaganja za modernizacijo tovarne

Po osvoboditvi je naša tovarna podedovala posledice dotdanjega nenačrtnega gospodarstva. Ne moremo sicer trditi, da se prejšnji, tuji lastniki niso birgali za modernizacijo, saj so jo med leti 1920—30 modernizirali in preuredili in je bila med najboljšimi tovarnami Mautnerjevega koncerna.

Nujno povojno rekonstrukcijo tovarne so zahtevale razmere in spremembe pred tem, saj so po osvoboditvi podedovali vse, kar je bilo v pol stoletja narejenega in spremenjenega.

Tuji lastniki so modernizirali in širili tovarno le toliko, kot se jim je izplačalo — nabavljali so nove stroje, ki so bili najpotrebnejši, stare pa so vzdrževali toliko časa, da so iz njih še kaj iztisnili. Tako so bili stroji nesmoterno razporejeni. Poleg modernih strojev je bilo veliko starih iztrošenih. Delavci so živeli in delali v nezdravih in težavnih pogojih, kar pa lastnikom tovarne ni bilo dosti mar. Zato je bila potrebna temeljita obnova tovarne.

Najprej je bilo potrebno obnoviti stroje. **Z deli so pričeli leta 1954.** Najprej so bili na vrsti flyerji. Raztezala so nabavili pri zahodno nemški firmi Zinser. Dve leti kasneje so pričeli z rekonstrukcijo raztezalk. Vsa dela in dele, razen ležajev, so naredili v domači delavnici.

Leta 1955 so temeljito obnovili mikalnike, predelali so glave in zamenjali lonce z večjimi.

1958 so pričeli z obnovo prstančnih strojev. Triindvajset takih strojev znamke SACM je bilo v pogonu že petdeset let. Dotrajani so bili tudi Platt oziroma prstančni stroji, čeprav so bili malo mlajši. Te stroje so obnovili, zamenjali večino delov in tako dosegli srednjeevropski nivo proizvodnje.

V sukalnici so izločili stare previjalne stroje in jih nadomestili z novimi — domače proizvodnje. Velika potreba po cevkah, ki jih je po vojni primanjkovalo, je terjala obnovo stročarne. Stroje so obnovili in dosegli potrojeno proizvodnjo papirnatih cevč.

Nabavili so laboratorijske naprave, ki jih do takrat niso imeli. Vlaganja za posodobitev pa je bilo še veliko. Posodobitev ogrevanja, ureditev elektroenergetskih naprav, sprva napajanje iz Črnuča, kasneje, ko je bil zgrajen novi daljnovod Trbovlje — Litija, se je podjetje priključilo na 35 KV sistem. Celotna instalacija je bila obnovljena, odpadel je transmisijski pogon strojev.

Predilnica je bila grajena v etapah

Posamezne oddelke so širili, prezidavali, kot so zahtevale razmere, pri tem se pa niso ozirali na delovne pogoje. Urediti je bilo potrebno sanitarne in garderobne prostore, da se je bilo delavcem mogoče primerno obleči, da delo zapuste umiti in dobro razpoloženi.

V predpredilnici je bilo nujno bolj smotno razporediti stroje, zato so se odločili, da dogradijo proizvodno dvorano. Gradnja je bila končana 1947, zaradi pomanjkanja sredstev pa ni dokončno montirana.

To je bilo končano šele 10 let kasneje, ko se je podjetje pripravljalo za celotno rekonstrukcijo — **leta 1958.**

Leta 1954 so zgradili sodobno skladišče z industrijskim tirom

in betoniranimi dovozi ter novimi transportnimi napravami.

Za širšo in popolno rekonstrukcijo tovarne so v sodelovanju s Tekstilnim inštitutom v Mariboru izdelali investicijski program obnove in dopolnitve strojnega parka. Niso več mogli nenačrtno obnavljati zastarele stroje, ker so morali upoštevati sodoben tehnološki proces.

Kako pa zadnjih 25 let?

Tehnični razvoj tovarne je po letih 1960 potekal po naslednjem vrstnem redu:

1961—1962 — montaža nove čistilnice bombaža in linije za viskozno in sintetično predivo

1965—1966 — montaža česalnice bombaža

1968—1972 — montaža nove čistilnice in predpredilnice bombaža in rekonstrukcija bombažne čistilnice v čistilnico sintetične

1969—1971 — montaža nove predilnice sintetične I in II

1972—1974 — modernizacija in rekonstrukcija previjalnice in sukalnice

1975—1976 — začetek obratovanja efektne sukalnice

1978—1979 — montaža novih strojev v predilnici bombaža I

1980—1981 — montaža novih OE predilnih strojev in rahljalnice in predpredilnice sintetične

1983—1984 — montaža novih strojev v predilnici bombaža II.

Preventivna požarna varnost in njen pomen

(Nadaljevanje s 3. strani)

ali več funkcij (npr. čiščenje, rahljanje, mikanje...), obenem pa skuša vse negativne vplive odpraviti. Iz tega lahko ugotovimo, da le brezhibna delovna priprava ali naprava zagotavlja kvalitetno izvajanje osnovnih funkcij in odpravljanje negativnih vplivov. Vzdrževanje in čiščenje strojev sta torej dva neločljivo povezana faktorja (v skoraj večini primerov) in jih moramo zato vedno obravnavati skupaj.

Vzdrževanje + čiščenje + kontrola = kvaliteta požarne preventive.

Čiščenje delovnih prostorov in klimatskih naprav

Poudariti je potrebno, da je temu področju potrebno nameniti vso pozornost že pri projektiranju, posebno ker nastaja v našem tehnološkem procesu veliko prahu (odvajanje na mestih nastanka, gibanje zračnih tokov v prostoru itn). Z rednim čišče-

njem sten, stropov, klimatskih naprav in vseh drugih mest, kjer se nabira prah in vlakna, v veliki meri zmanjšamo možnost širjenja požara, manjše je sproščanje toplote in počasnejše zadrževanje prostora. Posebno zadnji faktor ima v našem primeru velik pomen, saj nas ob intervenciji najprej naletimo na težave zaradi zadrževanja delovnega prostora.

Izredno velik pomen ima tudi čiščenje delovnih prostorov ob koncu dela, posebno ob sobotah in pred prazniki. Predvsem moramo:

- kvalitetno očistiti vse delovne prostore;

- izprazniti posode z odpadki in še posebno z mastnimi krpami;

- urediti okolico tovarne (pometenost, odvoz odpadkov);

- vse transportne poti tako na območju tovarne kot v proizvodnih oddelkih morajo biti proste, itn.

S temi ukrepi zmanjšamo možnost nastanka in širjenja požara.

Nadzor v času mirovanja tovarne

V delovni organizaciji imamo organizirano gasilsko in vratarško službo. V sedanjih razmerah samo ta način nadzora ne zadovoljuje več popolnoma. V vseh prostorih moramo imeti avtomatske javljalne naprave povezane na enem mestu s centralno napravo. Tovrstni nadzor, povezan z dežurno službo, izredno poveča varnost predvsem v smislu pravočasnega odkrivanja zanetka požara. Za te namene lahko uporabljamo sprinkler naprave (javljanje in gašenje) ali najrazličnejše javljalnike (samo javljanje). Vsak delovni prostor mora imeti tako zagotovljeno javljanje nastanka požara kot tudi sistem za gašenje. Naloga dežurne službe je tudi, da ugotavlja pomanjkljivosti v konkretnih situacijah, ki bi ovirale morebitno intervencijo ali lahko povzročile zanetek požara. Za take primere mora biti predviden način ukrepanja vse do odprave pomanjkljivosti.

Izobraževanje

Najrazličnejši statistični podatki kažejo, da je za veliko po-

žarov kriv človeški faktor (neznanje in malomarnost). Namen izobraževanje je:

- da opozarja na vzroke požarov in način njihovega preprečevanja;

- da pokaže na pomen in nujnost izvajanja požarnovarnostnih ukrepov;

- da usposablja za operativno požarno varnost tako na delovnem mestu kot širši okolici;

- da usposablja za uporabo različnih sredstev itn.

Na ta način dosežemo boljše povezovanje področja požarne preventive in operative, s tem pa se zmanjša tudi negativni vpliv človeškega faktorja. Upoštevati moramo tudi, da smo pri posredovanju v konkretnih situacijah soočeni predvsem z manjšimi požari — tehniko posredovanja pri tem dobro obvladujemo — pripravljeni pa moramo biti tudi za posredovanje pri večjih požarih.

Stanje preventivne požarne varnosti je odraz nivoja varnosti, zavarovanosti pred požarom. Napaka, neznanje, malomarnost vsakega izmed nas lahko povzroči velik požar. Če se tega zavedamo, vemo, da moramo vse ukrepe dosledno spoštovati. — Piše jih praksa.

S. Č.

Pozornost tudi človeku

V številnih listinah, ki so jih in jih bodo v letošnjem letu sprejemali kongresi in skupščine, je poudarjeno, naj fizično obremenjenost delavca in intenzivnost dela zamenjata sobodna tehnologija in znanje. To so usmeritve, ki jih bomo v vsakodnevnom delu postopno uresničevali in bodo močno odvisne od materialnih možnosti. Vendar pa je sedanjost in najbrž tudi bližnja prihodnost še precej drugačna. Rezultati poslovanja so še največkrat odvisni od proizvedenih ton; ostali vplivi na končne učinke poslovanja se še prepočasno uveljavljajo. V vsakodnevno intenzivnost dela je vključeno še nočno delo, pa nadurno delo — vse za vedno višje postavljene cilje poslovnih rezultatov. Tudi socialna varnost delavcev je odvisna od rezultatov dela, debelina kuverte pa od delovnih učinkov!

Prav zaradi tega so v ospredju obravnav nenehno problemi in vprašaja gospodarske in samoupravne narave, plani, poročila, sporazumi, pravilniki... Je ob obravnavi te problematike še dovolj časa in hotenja za pozornost do delavca kot človeka, z vsemi tiskami in vsakodnevnimi problemi, pa tudi odkloni, ki jih prinaša takšen način življenja in se mu vsi ne moremo, včasih pa tudi nečemo prilagoditi? Včasih, in ponekod tudi v naši tovarni, zmanjka časa in volje za sprotno reševanje problemov, hote ali nehoti, saj stroji in delo nenehno priganjajo.

Sestanki samoupravnih delovnih skupin, sklicani na pobudo delegatov delavskega sveta v aprilu, ponekod tudi z nekoliko odpora, (nekateri pa so se jim povsem izognili), so dokazali, da samoupravni organi in sindikat posvečajo ob vseh drugih problemih in intenzivnosti dela, posebno skrb tudi človeku, njegovemu počutju v tovarni, odnosom med sodelavci, organiziranjem in vodenju dela. Človek mora biti napisan z veliko začetnico, tudi ob vsakodnevni bitki za rezultate! To pa lahko dosežemo le s skupnim dogovorom in hotenji vseh delavcev v samoupravni delovni skupini, kot osnovni enoti za dogovarjanje in odločanje v delovni organizaciji. To je bil namen teh sestankov in kot kaže je bil dosežen. Probleme je treba reševati sproti, z obojestransko voljo za reševanje; disciplinski ukrep naj bo le zadnja možnost za umiritev tromoglavih in nepopoljšljivih kršiteljev.

Da človek v delovni organizaciji veliko velja, kaže tudi skrbno tehtanje odločitev ob pritožbah delavcev ob ukrepih izključitve. Vendar je skrb v tej poslednji fazi prepozna, saj se nabere že toliko prestopkov in kršitev, da tudi delegati delavskega sveta največkrat ne morejo odločiti drugače, kot da potrdijo sklep o izključitvi. Kolikor izgleda ta ukrep nehuman in najbolj odmeva med delavci v tovarni šele v tej, zadnji fazi, je, na primer za delavca alkoholika, celo nujno potreben. Zanj pomeni streznitev in obrat na težko in dolgotrajno, vendar k zdravju naravnano pot. Vendar se hočemo pokazati »dobri« šele v zavihanju in obsojanju izključitve — kje pa smo bili prej? Smo vprašali delavca po njegovih tiskah in problemih in mu pomagali iz njih ali pa smo ga le nemo opazovali, ko jih je reševal z alkoholom ali pa smo pri tem z njim celo drugovali? K sreči ni to množičen pojav, ni pa tudi tako redek, da bi smeli pred njim zatiskati oči in mu dovolili poganjati korenine.

Sprašujemo se ali res obravnava problematike medsebojnih odnosov in alkoholizma v delovni organizaciji meče slabo luč na celo delovno organizacijo in je »lov na čarovnice«? Najbrž ne, posebno, če je pravočasna in namenjena skrbi za človeka, in če je po dobro pripravljenih sestankih dosežen dogovor za bodoče. Zato za takšno tenkočutnost in pobudo delavskemu svetu in sindikatu lahko samo čestitamo.

Martina Kralj

Razpis kreditov za individualne gradnje, adaptacije in nakup stanovanj

Delegati delavskega sveta so na aprilski seji razpisali posojila za individualno gradnjo, adaptacijo in nakup stanovanj v višini 10.800.000.— din.

Razpis traja do konca maja 1986. V tem času morate oddati vso dokumentacijo, in sicer:

- gradbeno dovoljenje za gradnjo stanovanjske hiše (veljavna so samo gradbena dovoljenja, ki so izdana po letu 1977);
- kupoprodajno pogodbo pri nakupu stanovanja;
- gradbeno dovoljenje oz. adaptacijsko dovoljenje za adaptacijo stanovanjske hiše;
- kopijo pogodbe o namenskem varčevanju in hranilno knjižico, kot

dokazilo namenskega varčevanja (pogodba o namenskem varčevanju mora biti sklenjena pred 1. 1. 1986 — pogodb, ki so sklenjene v letošnjem letu);

— potrdilo o OD zakonca za leto 1985;

— potrdilo o že prejetih dolgoročnih posojilih; iz potrdila pa mora biti razviden tudi znesek in leto dodelitve kredita.

Pogoji za dodelitev kredita so:

1. namensko varčevanje (stanovanjsko) — pogodba mora biti sklenjena pred 1. 1. 1986;
2. prosilec mora biti delavec ali upokojenec Predilnice Litija;
3. da ima urejeno gradbeno dokumentacijo;
4. da se prijavi na razpis in podpiše ter izpolni vprašalnik, ki velja kot prošnja;
5. da je do najetja kredita kreditno sposoben;
6. da bo z gradnjo ali nakupom pridobil nove stanovanjske prostore;
7. pri novogradnji mora biti narejena druga plošča;
8. da je pripravljen z banko skleniti pogodbo o najetju in vračanju kredita.

Člani odbora za stanovanjska vprašanja bodo strogo upoštevali pogoje in merila za razdelitev kreditov, ki so jih sprejeli delegati delavskega sveta in sicer:

— individualna gradnja se bo kreditirala do 80 m² stanovanjske površine; nakup stanovanja pa do 65 % vrednosti stanovanja, ki posameznemu prosilcu pripada glede na predpisani standard;

Za lažje razumevanje točkovanja objavljamo tudi točkovni sistem:

I. OSEBNI DOHODEK NA DRUŽINSKEGA ČLANA (povprečno mes. OD v letu 1985 v SR Sloveniji)

1. nad 80 % (nad 43.989 din)	2 točki
2. od 80 do 70 % (od 43.989—38.490 din)	4 točke
3. od 70 do 60 % (od 38.490—32.992 din)	6 točk
4. od 60 do 50 % (od 32.992—27.493 din)	8 točk
5. pod 50 % (pod 27.493 din)	10 točk

II. STANOVANJSKE RAZMERE

1. do 60 točk	0 točk
2. od 60—80 točk	5 točk
3. od 80—110 točk	10 točk
4. od 110—140 točk	15 točk
5. nad 140 točk	20 točk

OPOMBA: Pri točkovanju stanovanjskih razmer se upoštevajo točke 1, 3, 7, 10, 11 in 14 točkovnega sistema, ki je sestavni del samoupravnega sporazuma o urejanju stanovanjskih vprašanj.

III. DODELJENI KREDITI (v naši delovni organizaciji)

(vsi krediti bodo revalorizirani na leto 1986; revalorizacija bo opravljena na podlagi faktorjev podražitev v posameznem letu v gradbeništvu)

1. nad 1.000.000 din	0 točk
2. od 800.000—1.000.000 din	5 točk
3. od 500.000—800.000 din	10 točk
4. do 500.000 din	15 točk
5. nič kredita	20 točk

IV. DELOVNA DOBA V PREDILNICI LITJA

(v primeru obeh zaposlenih se točke delovne dobe seštejejo, v kolikor prosi za posojilo samo eden od zakoncev)

1. do 5 let	0 točk
2. od 5—10 let	5 točk
3. od 10—15 let	10 točk
4. od 15—20 let	15 točk
5. nad 20 let	20 točk

V. FAZA GRADNJE

1. III. faza (strešna konstrukcija s kritnino)	0 točk
2. IV. faza (predelni zidovi, vgrajeno stavbno pohištvo)	5 točk
3. V. faza (instalacije)	10 točk
4. VI. faza (obdelava sten in stropov)	15 točk
5. VII. faza (obdelava tlakov)	20 točk

OPOMBA: Adaptacijo oz. dograditev in nadzidavo je potrebno prilagoditi posameznim skupinam. Posamezno fazo gradnje bodo ugotavljali člani odbora za stanovanjska vprašanja z ogledom, v primeru nejasnosti, s pomočjo službe sektorja vzdrževanja.

O ogledu novogradnje boste obveščeni, zato morate biti v navedenem času na kraju novogradnje in članom odbora za stanovanjska vprašanja omogočiti ogled. V primeru odsotnosti bodo člani odbora za stanovanjska vprašanja ugotovili, da kredita ne želite.

Najnižnja spodnja meja kredita je 200.000 din. Kredit pa bodo dodelili pod naslednjimi pogoji:

- obrestna mera 7 % in se ne spreminja
- doba vračanja posojila je 15 let.

— prosilec, ki so že vseljeni v novozgrajeni hiši in te še nimajo dokončane, vendar imajo urejeno trisobno stanovanje (80 m² stanovanjske površine), **tokrat kredita ne bodo dodelili;**

— kredit je možno dodeliti za adaptacijo le v primerih, ko prosilec pridobi nove stanovanjske površine ali se mu bistveno izboljšajo njegove stanovanjske razmere. Za manjše adaptacije (ureditev kopalnice, napeljava vodovoda, ureditev sanitarij, boljša oprema prostorov, prekritje strehe, izdelava dimnika), člani odbora za stanovanjska vprašanja ne bodo dodelili posojila.

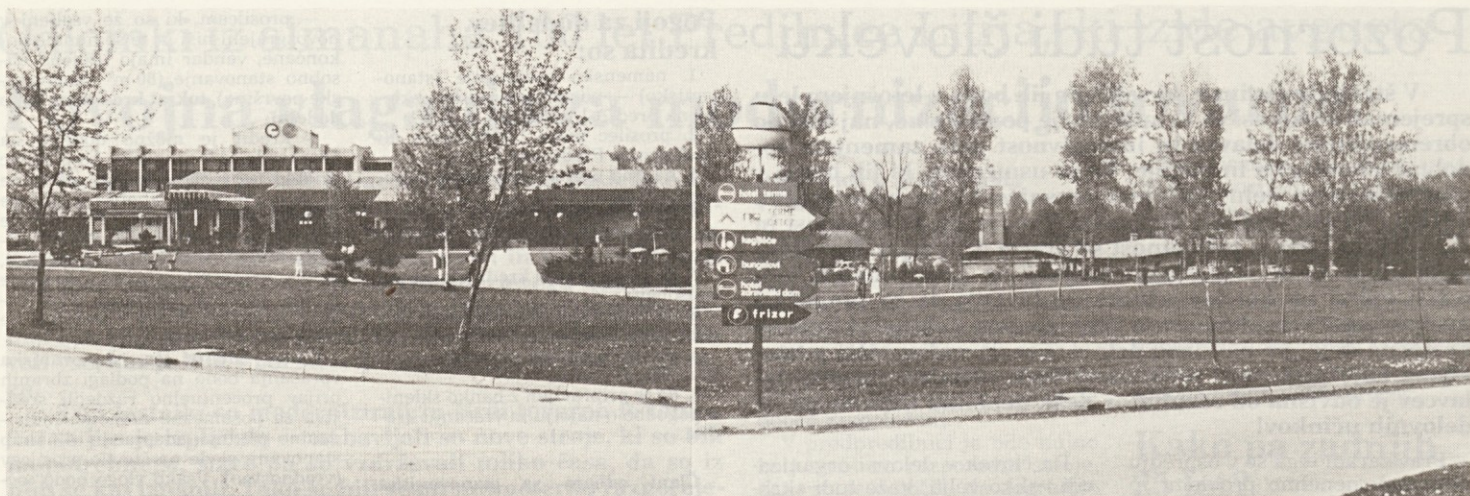
Člani odbora za stanovanjska vprašanja bodo na podlagi zbranih prijav procentuelno razdelili sredstva za posamezne namene: individualno gradnjo, adaptacijo in nakup stanovanj, glede na število prosilcev (vrednostno). Vsako vlogo bodo točkovali (v primeru, da bo prosilec izpolnjeval vse razpisne pogoje), na podlagi seštevka vseh točk pa določili vrednost točke, na podlagi vrednosti točke pa kredit razdelili posameznim prosilec.

Delavec, ki zaseda družbeno stanovanje mora podpisati izjavo, da bo stanovanje izpraznil. V kolikor izjave ne podpiše, ga pri dodelitvi kreditov ne bodo upoštevali.

Vsi zainteresirani za posojila, ki izpolnjujete razpisne pogoje, zglasite se v kadrovsko splošnem sektorju pri Vlasti Grom, v poslovni zgradbi, soba št. 15, v I. nadstropju, najkasneje do 31. maja 1986. Kasnejši prijavi, člani odbora za stanovanjska vprašanja pri delitvi posojil ne bodo upoštevali. V razpisnem roku pa morate predložiti tudi vso ustrezno dokumentacijo. Nepopolnih prijav člani odbora ne bodo upoštevali.

Člani odbora za stanovanjska vprašanja se bodo trudili in kreditne čimhitreje razdeliti!

Vlasta Grom

Levo hotel Terme, desno hotel Zdraviliški dom

V Čateških Toplicah je lepo

Odločitev pred petimi leti, da najamemo sprva eno, nato dve dvoposteljni sobi v Čateških Toplicah je več kot dobra. Od leta 1981 so najete sobe zasedene; za letošnje je tudi že vse oddano. Pogodbena cena penzion je dosti nižja od polne cene. Z regresom naše delovne organizacije, pa trenutno letujemo dva- do trikrat ceneje. Sezona traja celo leto, neprekinjeno.

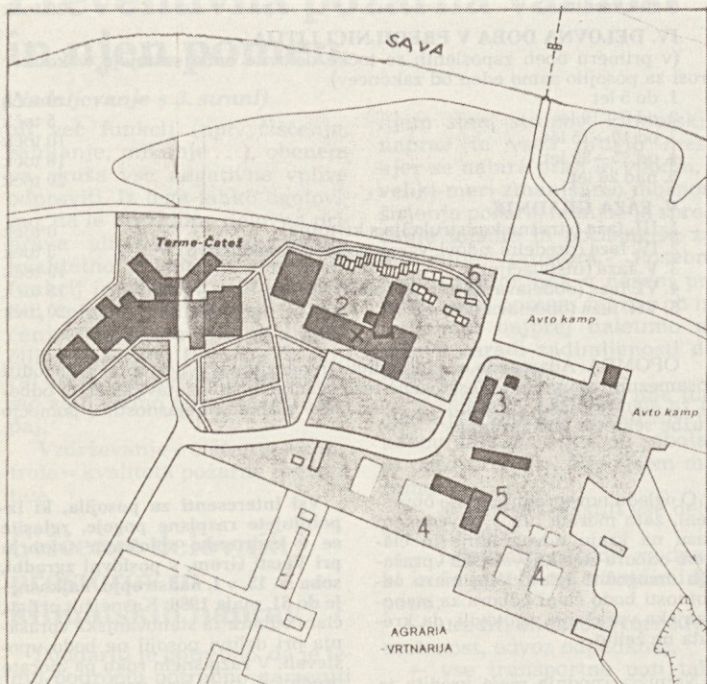
Dostop je ugoden, tudi za tiste brez avtomobilov. Vlak iz Litije vas popelje za manj kot 200 din v uri in pol do Brežic, od tam pa vozi vsako uro avtobus — vozni red je objavljen.

Ne moreš se izgubiti. Smerokazi te povedejo tja, kamor si želiš

Sedemstezno kegljišče. Cene tu niso višje kot v Litiji.

Kompleks Čateških Toplic

1 — hotel Terme, 2 — hotel Zdraviliški dom, 3 — hotel Toplice (zaradi dotrajanosti je zaprt), 4 — bazeni, 5 — restavracija in kegljišče, 6 — bungalovi.

POSTAJALIŠČE ŽEL. POSTAJA

ODHODI V SMERI: AVTOBUSNA POSTAJA - MESTO

4.58 5.35 6.05 6.35 7.05 7.35 8.05 8.35 9.05 9.35 10.05
10.35 11.05 11.35 12.05 12.35 13.05 13.35 14.05 14.35 15.05 15.35
16.05 16.35 17.05 17.35 18.05 18.35 19.05 19.35

ODHODI V SMERI: ČATEŠKE TOPLICE

5.35 6.35 8.05 9.05 10.05 11.05 13.05 14.05 15.05 16.05
17.05 18.05 19.05

■ - VOZI VSAK DAN
■ - SAMO OB DELAVNIKIH

Vozni red avtobusnih zvez z železniške postaje Brežice, do centra mesta in Čateških Toplic.

Poleg življenja v topliškem okolju so možni izleti v bližnjo in daljnjo okolico. Vse zanimivosti pa so narisane na pregledni tabli sredi parka.

Na tem območju je bilo živahno že v kamni dobi; tu so se »vsidrali« stari Rimljani; v srednjem veku so, tako kot drugod, fevdalci izkoriščali kmete — tlačane, ti so se

(Nadaljevanje s 7. strani)

Vojko Gorišek

V času usposabljanja sem pridobil dosti znanja o delu v Predilnici. Ob praktičnem delu sem se naučil delati na skoraj vseh strojih. Delali smo v vseh oddelkih. Pri teoretičnem znanju sem si dovolj znanja dobil iz varstva pri delu, ki je nujno potrebno za delo v predilnici, pri tekstilni tehnologiji sem se naučil, katera preja se predeluje, kakšne so številke preje, vitje in še marsikaj drugega.

Tudi delo ob strojih mi ni delalo težav, čeprav so delavke včasih nervozne in jim napaka, ki jo storiš, gre na živce. Delo ob strojih za delavke ni prav nič lahko, zato jih razumem.

Všeč mi je bilo to, da so med nami dobri odnosi do sodelavcev, da se dobro razumemo.

O našem usposabljanju pa je spregovoril še Adolf Pajtlar, ki je usklajeval in izvajal praktično delo novih delavcev.

Cilj dela v proizvodnji je bil, da bi učenci tudi praktično spo-

znali tehnološki proces predelave tekstilne surovine. Razen tega pa so se morali navaditi na disciplino in si pridobiti delovne navade.

Delo z učenci je bilo zelo zahtevno, ker so bili skoraj vsi učenci mladoletni, delo z mladoletnimi pa je zelo odgovorno.

Na začetku so bili učenci razdeljeni v tri skupine. Vsaka skupina je bila razporejena v svoj oddelek. Po desetih delovnih dneh so se skupine zamenjale.

Pri delu z učenci smo se inštruktorji morali spopadati z različnimi težavami. Za vse učence je bilo to delo prvo delo v proizvodnji in zato niso imeli ustreznih delovnih navad. Niso imeli delovnih izkušenj, zato so v začetku nekoliko ovirali proizvodni proces. Posebno je bilo treba paziti tudi na njihovo varnost, ker so bili vsi učenci še mladi in kot taki zelo zvedavi in so počeli tudi tisto, kar ne bi smeli.

Poseben problem, s katerim sem se srečeval pri svojem delu pa je bila nedisciplinarnost posameznih učencev. Najpogostejši prekrški so bili: predčasno odhajanje z delovnega mesta, predčasno odhajanje na malico, neprimeren odnos do nadrejenih in sodelavcev, zadrževanje v garderobi in podobno.

Na koncu pa bi se rad zahvalil vsem delavkam, brigadirkam in vodjem izmen, ki so pomagali meni in učencem pri premagovanju vsakodnevnih težav pri delu.

Pogled na platno

Globoko smo že posegli v mesec maj in verjetno marsikdo med vami že misli na zaslužen letni oddih. Vendar je do pravih poletnih dni še nakaj časa in da bi vam čas hitreje minil vas vabim v litijski kinematograf, v katerem vam ponujamo pester program — in sicer:

17. in 18. 5. — KO ZAZVONI TELEFON (ameriška grozljivka) ob 17. uri in 19. uri

21. in 22. 5. — ČLOVEK S ŠTIRIMI NOGAMI (jugoslovanska komedija) ob 17. uri in 19. uri

24. in 25. 5. — BEG V ZMAGO (ameriški vojni) ob 17. uri in 19. uri

28. in 29. 5. — ČLOVEK S SREBRNE REKE (ameriški western) ob 17. uri in 19. uri

Ko zazvoni telefon je odlična ameriška grozljivka z obilo elementov znanstvene fantastike. V glavni vlogi je seveda telefon poleg njega pa lepi duhovnik iz nadaljevanja Ptice Trnovke, Richard Chamberlain.

Jugoslovanska komedija je izredno popularen žanr v filmski umetnosti, ki vedno pritegne obilo obiskovalcev. Človek s štirimi nogami je eden najboljših filmov zadnjih let.

Priča boste zapletom in razpletom ob katerih se boste prisrčno nasmejali — to zagotavlja tudi odlična igralska trojka: Mija Aleksić, Milena Dravić in Tanja Bošković.

31. maja se bo v Mehiki začelo svetovno prvenstvo v nogometu

in tako bodo oči ljubiteljev nogometa slab mesec dni uprte v male ekrane. Litijski kino pa vas že 24. 5. vabi na ogled razburljive nogometne tekme. S pomočjo filma se boste preselili v čas 2. svetovne vojne na nogometno tekmo med nemškimi vojaki in ujetniki. Izid tekme je izredno pomemben za ujetnike, saj bi jim ob morebitni zmagi morda uspelo zbežati. Ali jim bo uspelo? V glavnih vlogah so zaigrali Sylvester Stallone, Michael Caine in znani nogometaš Pele.

Konec maja pa bo na programu še napet western, v katerem ne manjka streljanja in lepih deklet.

Gorazd Mavretič

Upokojili sta se

Naši upokojenki — levo Jožefa Mežek desno Gabrijela Zorko v razgovoru z Vojkom Bizjakom in Leonom Škerbinom

V mesecu marcu sta se upokojili dve delavki.

Gabrijela Zorko se je 27. 1. 1955 zaposlila v Predilnici, v oddelku predilnice II kot snemalka. Dobro leto je opravljala to delo, ko je bila razporejena v predilnico I, kjer je polnih sedemnajst let opravljala dela snemalke in predice.

Ker so v oddelku predilnice menjavali in obnavljali stroje, je prosila za razporeditev v drug oddelek, ker so bili novi stroji previsoki. Razporejena je bila v sukalnico, kjer je vse do upokojitve stregla klasičnemu previjalnemu stroju. V svoje delo je vložila ves trud, kar ga je lahko, vendar ji ni vedno uspelo dosegati norme. To pa se je odražalo na njenem osebnem dohodku. Tudi nočno delo je vse težje opravljala, zato se je odločila za predčasno upokojitve. Ob upokojitvi je dopolnila 31 let delovne dobe.

Joža Mežek odhaja v pokoj s polno pokojninsko dobo. V Predilnici se je zaposlila 16. 3. 1951, v oddelku predilnice, kjer je delala vse do upokojitve.

Vsa leta je stregla flyerjem. Rada je hodila v službo in bila zadovoljna, če je mojemu uspešno vpostaviti red in disciplino na izmeni. Ni hudo če je treba trdo delati, in da veš, kaj je tvoja naloga. Rada je pomagala mlajšim in jih uvajala v delo. Svoje sodelavke bo pogrešala, saj je bilo v teh dolgih in napornih letih tudi veliko nepozabnih in lepih trenutkov.

Vsem sodelavcem in sodelavkam se iskreno zahvaljuje za darilo ob upokojitvi. Hvaležna jim je za vso izkazano pozornost.

Obema želimo, da bi zasluženo pokojnino uživali še vrsto let.

V. B.

Popravek

V aprilski številki Predilca (štev. 7-8) je prišlo v sestavku »Upokojili so se« do ne-ljube napake. Tov. Anton Razoršek je imel ob upokojitvi polno pokojninsko dobo, nekaj mesecev čez 40 let in ne 37 let kot piše v sestavku.

Tov. Razoršku se iskreno opravičujemo!

